

ԱՆՈՒՔ ՈՐ ԿԸ ՏԱՌԱՊԻՆ

ՀԱՅԿԵԱՐԻ ԱՆՈՒՔ ՈՐ ԿԸ ՏԱՌԱՊԻՆ
ՏՆՅ՝ ԱՍՏՈՒԿ ԵՒ ԻՌԱՍՏԱՆԻ ԻՋ-
ՈՒՆԻՔԻՆ ԹՈՂ ՓՈՒԹԱՆ
ԿԱՐԳԱՆ ԱՍՏՈՒՆԻՆ

Բնակչության և արտադրության
կանոնները կատարելից, թարախա-
նայու աստիճանին հասնելու հիման-
դրովեան այս ճգնաժամին մէջ թո-
քին ամբողջ հիւսիսը կազմաւոր-
ծուելով ստիճ կուսան արեան
առատ նիւթ արտադրելու զբախտ
ենթակային և կ'առաջնորդեն զայն
դէպ ի գերեզման։

Անհրաժեշտ է ուրիշ զգուշանալ
պարզ հարուստ մը որ անխնամ
նշուելով կրնայ տնական ըլլալ, և
հետզհետեւ ցնցատակի և թորախ-
տի փոխուիլ, ստոր համար բուսա-
կան է կրեօիսիայի զանազան (գաթրան)
սուրճի գոյ մը խառնել գաւաթ
մը պարզ շուրի և կամ ունէ ըմպելի
մէջ, ու խմել ճայի ժամանակ, անխ-
նամ արագութեամբ կ'ընչուի
ամենաստակ հարուստի ու ցնցա-
տակի, և այս զոյն նախահոգու-
թեամբ կ'փրկուի հիւանդ թորախ-
տի մահացուցիչ ճիւղերէն, այս
պարագային մէջ խայծղան կ'ար-
գիլէ թորախտին ծագումը, և բնու-
թիւնն ալ օգնելով, բուժումը յա-
հաւաստեալ անհրաժեշտ արագ տեղի
կ'առնայ։ Անհրաժեշտ պարզ և ու-
ղիւ բացատրութիւն մը։

Կուսարն Կրեօի 30 տարի է ի վեր
ստացած բուժիչ համարն ու անոր
ըրաժ բազմաթիւ բժշկութիւններն
առիժ սուրն շատ մը մրցակցին
ուր օգտուել անկէ, և անուան նմա-
նութիւնով մը խարի հասարակու-
թիւնն, ու իրենց կեցիկ արտադրու-
թիւնները ծախել իրեն ճայարտ
Կրեօի խայծղան անուշուրտ ի մտա
հիւանդաց։

Արագը խայծղանի շատ մը տե-
սակներ կան սակայն ամենաընտելը
Նորփեկոյ խայծղանն է և Մ. Կրեօ
մինակ Նորփեկոյ բնակիներէն մա-
նուսարար արտադրուած խայծ-
ղանը կ'ըրթածէ, որ թէև ամենաըն-
տել սակայն զօրոտարար խտ
սուղ է։ Արեւիկայ խայծղանին
համար ստորին տեսակ խայծղան

Կարծածն, որ թէև շատ պակաս
կ'ըրթեն, սակայն անոնք հիւան-
դութիւնը բուժելու չեն ծառայել։
Յնդատայն, հազն, հարուստը,
խայծղանի իրաւաճներն, ու ամե-
նէն աւելի ծանրաշնչութիւնն ու
թորախտը բուժելու համար, բա-
ցարձակապէս անհրաժեշտ է զեղա-
րաններն Կրեօի խայծղան փրն-
տակ և ուշադրութիւն ընել որ խ-
կայէս Կրեօին ըլլայ զեղադոր-
ծին ծայածը։

ԷՔԻԹԱՊԼ
ՄԻԱՅԵԱԼ ԸԱՀԱՆԳԱՑ
ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Table with financial data: ԸՆԴՀ. ՏՆՅՂՈՒԹԻՒՆ Ի ԹՐԱՄԱ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԻՐԻՆ ՄԷՋ
ԹԻՒՆ 36 ԻՒ 36 ԿԻՒ ԱՎԸՆԻՒ 3Ը Լ՝ՕՐԱԿՐԱ, ԲԱՐԻՉ
Տրայնուարութեան զբաղմունք (պայհոյակաբար)
Պահանջներու առաւելութիւնն օրինական պարտա-
կանութեանց վրայ (պայհոյակաբար) բացարձակ
սեփականութիւնն Այլարիւն վրայ ոչ մէկ կենաց ընկե-
րութիւնն այս տարեան մեծաքանակ յանելուածական
գումար ունի։

Հարէ է հաստատել թէ ԷՔԻԹԱՊԼ 1897ին բազմաամար 1896ին ունեցած է
Յասելում մը 37,657,476.05 Քր. շահէն) 12 մէկ ԸՆԿ. այս
104,184,504.80) ամսով գոյնց վրայ) չափ յաւելում-
151,654,140.95) նոր պայհոյակաբարութեանց) նոր ունեցած է։

Table with 4 columns: Անուանք, Թոնո, Անուանք, Թոնո
Անուանք Թոնո Անուանք Թոնո
Անուանք Թոնո Անուանք Թոնո
Անուանք Թոնո Անուանք Թոնո

ԱՉԳ.—ՆՆՏՈՒՄ ԶՈՒՑ ԽԱՀ-
ՈՒՆ ԹԻՐԵՆԻՍՑ ՏՈՒՓՐՈՒՆ ՄԷՋ.—
Ն ԿԱՍԱՊ ՄԻՐՈՒՆ ՅԱԿՈՒՆԻՆ
ՀԻՒՆԻՆՆԵՐԻՆ.— ԳԻՆ ԿԻ ԵՐԱՅԻ 12
ԳՐԱԿԻՒՄ.— ՍԻՆ ԿԱՍԱՊԻՆ ԹՅԱՆ
Ի ԿԱՍԱՊ ՄԻՐՈՒՆ ԲԻՐՅԻ ԸՆԿԵՐ
ԵՆԿԱՆ ԵՐԱՅԻՆ ԵՒ ՍԻՆ ԿԱՍԱՊԻՆ
ԵՒ ՍԻՆ ԿԱՍԱՊԻՆ ԵՒ ՍԻՆ ԿԱՍԱՊԻՆ

ԱՉԳ.—ՆՆՏՈՒՄ ԶՈՒՑ ԽԱՀ-
ՈՒՆ ԹԻՐԵՆԻՍՑ ՏՈՒՓՐՈՒՆ ՄԷՋ.—
Ն ԿԱՍԱՊ ՄԻՐՈՒՆ ՅԱԿՈՒՆԻՆ
ՀԻՒՆԻՆՆԵՐԻՆ.— ԳԻՆ ԿԻ ԵՐԱՅԻ 12
ԳՐԱԿԻՒՄ.— ՍԻՆ ԿԱՍԱՊԻՆ ԹՅԱՆ
Ի ԿԱՍԱՊ ՄԻՐՈՒՆ ԲԻՐՅԻ ԸՆԿԵՐ
ԵՆԿԱՆ ԵՐԱՅԻՆ ԵՒ ՍԻՆ ԿԱՍԱՊԻՆ
ԵՒ ՍԻՆ ԿԱՍԱՊԻՆ ԵՒ ՍԻՆ ԿԱՍԱՊԻՆ

ՍԵՆԱԿԱՆ ՀԻՒՆԻՆՆԵՐԻՆ
ՄԱՍՆԱԿԱՆ
Երբոյ ինչ մէջ շնչազան հիւան-
դութեանց ենթարկուողները մի
միայն մասնագէտներու դիմելով թէ
իրենց հիւանդութիւնը զարմանել
կուսան և թէ հետեւելից հիւան-
դութեանց առաջը կ'առնեն չոր,
ընդհակառակն, անխիղճ բժիշկ-
ներ, այս հիւանդներու զարմանումը
ստանձնելով, օգուտի տեղ շատ
անգամ անգարմանիկ մտա կ'առ-
նան հիւանդին։ Անոնց զատարար
գիտական աստիճան ու շնչազան գո-
ծարաններու մասնագիտութիւններն
իրարմէ անբաժան կ'ըրթելով, շատ
անգամ վերջնական արտադրու-
թեանը կ'հաշակեն զիրենց թրեւ
ճնշակական հիւանդութեանց և մա-
նագէտ, որ բարձրին անտեղի է։

Առաջնակարգ բժիշկներն ՏՊՁ.
Ձիւստան, նկատելով որ սեռական
հիւանդութեանց ենթարկուողներ
նշարիտ մասնագէտներու բացա-
կայութեան պատճառով, ի շուրջ
ստասպին, կրկին ուղղորդուել
մ'ըրաւ Երուզա եւ Լոստան, Բա-
ղիւն, Վիեննա, Պրիւսի և ուրիշ քա-
ղաքներ եւ Չիլիի իր մեծն սեռ
հիւանդանոցներն այնչեղով վերա-
հասու եղաւ յիշեալ արտադրու-
թեանը։

ՃԾՍԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՍԵՔԵՆԱՆԵՐ
ՍԻՆԿԵՐ
ԼԱԻԱԳՈՅՆ ԱՍՐՈՂՁ ԱԹԱՐԻՒՄ
ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱԾՈՒՄԻՆ Կ՝ ՆԱՍՏԻՆԿԻՄ
ՀԱԹԹԱԹԻՉ ՎԵՀ. ՍՈՒԼՈՒՆԻՆ
ՎՃԱՌԱՑՈՒՆ Ի ԳՈՒՄԱՐ ԵՒ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ
ԲԵՐԱ.— ՄԵՃ-ՓՈՅՑ ԿԱՐՄԵ ՍԵՐԱՅԻ ԼԵՒԵՆԻ ԳԻՄԱԳ.
ՂԱՄԹԻՒ.— 1. ՍԻՆԿԵՐ ԵՐԱՆ, ԹԻՆԵՆԻ ԵՐԱՆ։ 2. ԳՐԱՐԵՅԻՆ
ՄԻԱԿ 120, ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՐԱՆ ԿԱՍԱՊԻՆ ԳԻՄԱԳ.
ՊՈԼԻՍ.— ՍԻՆԿԵՐ ԼՈՒՄԻՆ ԹԻՆԵՆ ԵՒ ՍԻՆԿԵՐ ԳՐԱՐԵՅԻՆ ԹՐԱՄ-
ՈՒՆԻ ԿԱՍԱՊԻՆ ԳԻՄԱԳ ԹԻՆ 13.

ՄՈՍ
ՇՈՐԻՆՆԵՐԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԻՐՈՒՆ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԻՐՈՒՆ
Անուանք Թոնո Անուանք Թոնո
Անուանք Թոնո Անուանք Թոնո
Անուանք Թոնո Անուանք Թոնո

ԱՉԳ.— ԳՐԱՐԵՅԻՆ ԵՒ Կ. ՊՈԼԻՍ
ստորին տեսակ խայծղան
հարեալ յոսնին անփոփոխ իմաց կը
արդին Գաւաթներէ յանձնարարու-
թիւնը փոխելով և զուտեղից կեր-
պով կ'առարարեն, բուն կ'ըրթար-
ծէ կամ արժեքով մէկուէ ԿՊՁ.
Կրեօն Ազգայն սեփականութեանը
կուս. ստիճանին համար թիւստաբ
ծախելով պէտք է ներքակտել ըլլայ
Կրեօն Ազգայն, Գաւաթներն Կրեօն
Կրեօն Ազգայն, Գաւաթներն Կրեօն
Կրեօն Ազգայն, Գաւաթներն Կրեօն

ԱՉԳ.— ԳՐԱՐԵՅԻՆ ԵՒ Կ. ՊՈԼԻՍ
ստորին տեսակ խայծղան
հարեալ յոսնին անփոփոխ իմաց կը
արդին Գաւաթներէ յանձնարարու-
թիւնը փոխելով և զուտեղից կեր-
պով կ'առարարեն, բուն կ'ըրթար-
ծէ կամ արժեքով մէկուէ ԿՊՁ.
Կրեօն Ազգայն սեփականութեանը
կուս. ստիճանին համար թիւստաբ
ծախելով պէտք է ներքակտել ըլլայ
Կրեօն Ազգայն, Գաւաթներն Կրեօն
Կրեօն Ազգայն, Գաւաթներն Կրեօն

Իր ի գործ գրած նորագոյն գիւ-
տարան ամենագիտականն այն է
որ միջանցիկ նեղուածն ԿԵՊ ՎՊՅ-
կենի մէջ ստանց ցաւ զգացնելու
և արկն հոսեցնելու երկարակա-
թեամբ կ'ըրթուէ Ամէն օր առաւել-
նէ մինչեւ իրեկան հիւանդ կ'ը-
րունի իր մասնագիտութեանը
Իրեւ իրաւա Պաշէ, Հայկալի փո-
ղոց թիւ 25.
Երբոյ ինչ մէջ շնչազան հիւան-
դութեանց ենթարկուողները մի
միայն մասնագէտներու դիմելով թէ
իրենց հիւանդութիւնը զարմանել
կուսան և թէ հետեւելից հիւան-
դութեանց առաջը կ'առնեն չոր,
ընդհակառակն, անխիղճ բժիշկ-
ներ, այս հիւանդներու զարմանումը
ստանձնելով, օգուտի տեղ շատ
անգամ անգարմանիկ մտա կ'առ-
նան հիւանդին։ Անոնց զատարար
գիտական աստիճան ու շնչազան գո-
ծարաններու մասնագիտութիւններն
իրարմէ անբաժան կ'ըրթելով, շատ
անգամ վերջնական արտադրու-
թեանը կ'հաշակեն զիրենց թրեւ
ճնշակական հիւանդութեանց և մա-
նագէտ, որ բարձրին անտեղի է։

ԹԵՐՈՒՆ ԵՐԵՎԱՆԻՆԻՆ (4)
ԱԼԵԿՍԱՆԴՐՈՎՍԻՆ ԵՒ ԻՐ ԻՐ
ԵՐԵՎԱՆԻ ԶՈՐԱՒՈՐՆԵՐԸ
Երեզ մարդն արնափ յուսա-
հատ կերպարանք մ'առաւ որ զը-
թացի վրան, և իրեն հինգ ֆր. նոց
մը տալով։
— Եթէ թող կուտար ձեր տեղն
են կ'ազգա՞վ պարան, ըսի։ Հաւա-
նեցաւ Հորեզարը, ըրածս ոչ այն-
քան բարեւոր փորձելու համար էր,
որքան հինգ ֆր. նո տարու հա-
կար խեղճ մարդուն որ թերեւս
ասկէ ուրիշ ստակ չունէր։
— Կրոնցուցի՛ր, ըսաւ ժողովը-
րպարանն որ գուշակեց թէ այդ էր
եղբորդուսն զորած յանցանքը։
— Ընդհակառակն չանցայ, շա-
հած 10 ֆր. ս'ընքէ ինչպէս և
զորանայ չանցայ, ուղեցի մինչեւ
ժայն երբեք և շարունակեցի խա-
ժայն գիտէ՞ք թէ որքան ստակ չա-
հեցայ, գուշակեցի՞ք։
— Յիտան ֆր. թերեւս։
— Հազար երկու հարիւր ֆր.,
հորեզարը, հազար երկու հարիւր
ֆր.
— Հազար երկու հարիւր ֆր. մը,
կարելի՞ ըսն է, ըսաւ Տ. Ռեյնալ
զարմացած։

Կարելի՞ ըսն է, ըսաւ Տ. Ռեյնալ
զարմացած։
— Բայց վանալով որ մի բուցը
ամենը մէկէն նորէն կ'ընդհան, ալ
ես կեցայ, ու զբաւանս զի 500
ֆր. նոց երկու պանքատու, եւ տասն
Նարդեանն ճամ աղէկ ըրեր էի, ու-
րովեանն յարեզ անգամանակ սե-
լանեցաւ Ահա այս է գործած յան-
ցանքս հորեզարը, և եթէ կ'ուղեցի,
զայն բաւելու համար, չահածս ամ-
բողովին աղբատներու կ'ունիրեմ։
— Ի՞նչ, դաւալա, ընչի պահէ,
բայց շանտ որ արհիւնաւոր կեր-
պով գործածես, մի մտնար թէ խա-
ղաժողովիւնը կ'ըրթոււ ամենէն
վտանգաւորն է, և խաղաժող.
ամենէն վտանգաւոր մարդն է ալ-
խարհի վրայ։
— Գաս վարկենի մէջ հազար
երկու հարիւր ֆր. մը, գոյնց Թուա-
նիչ որ ականկերը սրած եւ ալըը
անկամ մտիկ ըրեր էր այս պատ-
մութիւնը, եւ մտածել թէ մարդիկ
կան որ տասն վարկենի մէջ 1200
ֆր. կ'աշին, մինչ այդ գումարն ամ-
բողջ տարեթոյանն է մեր ժողովը-
րպարանն որ ալխարհի ամենէն
սուրբ մարդն է, և միւս կողմէ ես
ալ ուրիշ տարի աշխատելու եմ այդ-
քան ստակ չահելու համար։
— Կ'ընես ի՞նչ ըսաւ Թուանիչը,

յարեց Տ. Ռեյնալ, ուրիշ ըսն չու-
նիմ անցնելիք։
Ժան և հորեզարը խոսակցե-
լով հանդերձ աւարտած էին իրենց
ճանը, և շէ մը ընտիր գիւնի բանա-
լով մէկ մէկ գաւաթ խմելուն երկու
երեք պարզամտով։ Այս միջոցին
Թուանիչը որ գետնալարի սենեակը
պարտատելու համար դուրս ելած
էր, ներս մտնելով ըսաւ։
— Ի՞նչ, Տ. Ռեյնալ, սենեակը
նորագութեան պէտք ունի։
— Ինչու։
— Ինչպէս ինչու. ձեզուինն ու-
շադրութիւնն չըրէ՞ք։
— Ի՞նչ։
— Գիւրաններուն ծայրերը բար-
բողովն օրքն են և եթէ հոգ չտար-
ուի, օրքն մէկը պիտի վիւլի, եւ
ձեր անկողնին հետ մէկտեղ այս
սենեակն մէջ պիտի ինչու, որով
հետեւ ձեր սենեակը ճիշտ այդ սե-
նեակի վրայ է։
— Եստ աղէկ, Թուանիչ, կը
կարգադրեմք, երբ ժան նորէն գայ,
իրեն արժանատի ունեակ մը պիտի
ընենայ։
Ապա ժան և հորեզարը երե-
ցատն փառքի օրքն անցան, ուր
Տ. Ռեյնալը երկու երեք արեւիկե-
սովոր էին այնչեղ։ Երեք պատմեց
անից թէ որքան երջանիկ է այն ի-
րկանն եղբորդուսն անտանկալ այ-

Յնութեամբ յիշեց եղբորն հետ
անհամապատասխան և այն բա-
ններն որք պատուաբեր էին թէ
եղբորն և թէ եղբորդուսն կէս
գինիներ երկու ժամ առաջ հանգ-
տանալու գացին։ Տ. Ռեյնալ ինքն
անձամբ եղբորդուսն սենեակն ա-
ստիճանը, վտանգ ըլլաւու հա-
մար թէ հանգտան պիտի ըլլար ժան,
և քանի մը վայրկեան աւելի նստաւ
համար անոր զով։
— Զափազանց յոգնած եմ, ըսաւ
ժան, ինչպէս ըսեմ որ կէս գինիներն
չըրա ժամ ետք արթննամ։
— Սախ եւ առաջ վաղայրոց
ժամացոյց մը կայ սենեակիդ մէջ
որ նշանադրուած ժամուն կ'ըրթու-
ցին։ Ասկէ զատ կէս գինիներն ետք
ժամ երեքն ակնաւ այնքան արթն-
կալի մը անհարելի է անկէ վիճել
քանակ։
— Իրենն գինի բարի, հորեզ-
արը, հորս նստակ գինիւ մի մտա-
նար, անհամար պատասխանի-
կ'ապաւ։
— Պատկել առաջ պիտի գրեմ,
վաղը կ'ըրթայ նամակը, գինի բարի
գաւալա։
Հորեզարը եւ եղբորդուսն ան-
գամ մ'այ պագտուեցան, որմէ յե-
տայ Տ. Ռեյնալ իր սենեակը քա-
շուեցաւ, շտապով անգամ մ'ալ
ըսել եղբորդուսն։

— Եթի մէջ Արեւ փողոցն հա-
ցադրած Մ. Սիմոնի պիտի յանձնե-
նէ, խնդրելով որ առաջին առթիւ
ինձ վերաբարձնէ։
— Ա՞յ, հորեզարը։
Ժան մինակ մնաց ինչպէս բար
էր քիչ մ'առաջ, յափառանց յոգ-
նած ըլլալով անխիղապէս պատկե-
ցաւ ու խորունկ քնով մը քնացաւ։
Տ. Ռեյնալ չէր խաբած զինքը,
առաւուտան ժամն երեքին արթն-
ցաւ վտանակներու հանած աղ-
մուկէն. եթէ քանակ ուղեր ան-
գամ կարելի պիտի ըլլար։ Ուտի
նորքի ելաւ կէս բաց կէս զոց ալ-
քերով ու գուրջը տակաւին քիչ մը
ճանր, եւ գնաց թամբիկ ձին։ Յետոյ
հետեւ քան ձին չափ քիչ ազգուկ հա-
նելով վրան հեծաւ և իմ տանը
ճամբան բռնեց։ Ստուգիւ Գոթե ժո-
ղովրդապետ մը արժանի հանգարտ
էի մ'էր. ուտի ժան ոտքերն ու-
պատեղակին վրայ հաստատել և
անձը ձեռք առնել ետք ալքերով
գնացի, Գոթն մը վայրկեան վիճել
քնացած էր, խնայի կենդանին կար-
ծես զուշակելով թէ հեծեալը զինք
վարկու վրեպակն մէջ չէր, կ'ընու-
շանար ու է խոյ եւ խոթէ, եւ կը
յառաջանար հանգարտ քայլով մը, որ
հանձնար զօրով մը պէս կուտար ճախ

բորդին Բայց իմ հասնել կէս ժա-
մու չափ առաջ շարժեի տարրեք
մը շնորհ մտալ անցնելով, երբ
հեծեալին անուշ քուն մը քաշիլը
նշարեց, ուղեղով խոյ մը խաղալ,
մարտիկ հարուած մը տուաւ ձիւնէ
որ ակամայ ստանաւ մ'ըրաւ, ժան
հաւասարակշռութիւնը կորսնցաւ,
և արթնցաւ ճիշտ այն վայրկեան
յորում ձին հեծեալին հետ մէկտեղ
փոթի մը մտացեր էր, բարեբախ-
տաբար ժամանակ ունեցաւ ձիւնէ
վրէն ձարերին բռնելու և թամբին
վրայ հաստատուելու, մինչ սայլած
պանն հետեւէ կ'փոխէր բրած ան-
գամ կատակին արդիւնքն և կ'ըրթու-
գար քարթնալով։
Ժան գոհ եղաւ թէ քանակուն
և թէ ժամանակին արթննալուն հա-
մար, և ալքերը չիկելով լիւթը շնու-
չեց առաւուտան զով օղը. ժամա-
ցոյցը նայեցաւ և նշանակեց թէ ձին
այլ օգուտ ցագեր էր իր քնանակէն,
և ան ալ քնացած ըլլալով քիչ մը
ժամանակ կորսնցնեցեր էր։
(Շար.) Թարգ. ՂԱՐԱՍԻՆ ԳՊԻՐ